

ΠΙΝΑΞ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

ΜΗΝΕΣ ΑΤΤΙΚΟΙ.

Ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Θεσσαλονικέως Θεοδώρου Γαζῆ, Ἑλληνοῦ σοφοῦ, ὅς τις ἀπέθανεν ἐν Ῥώμῃ κατὰ τὸ, 1478, ἔτος, ἕως εἰς τὸν Ἐδουάρδον Κορσίνιν, τὸν δοκιμώτερον χρονολόγον τοῦ ἡμετέρου αἰῶνος, δὲν ἔπαυσαν συγχέοντες τὴν τάξιν τῶν παλαιῶν μηνῶν τοῦ Ἀττικοῦ ἔτους. Μόνος ὁ Ἀββᾶ Βαρθολομαῖος, ἀποφεύγων κάθε ἰδέαν συστηματικὴν, ἀνεσύσθησεν αὐτὴν τὴν τάξιν, ὡς πρὸς τὸν τέταρτον, καὶ πέμπτον μῆνα, καὶ ἔταξε τοὺς ἄλλους εἰς τὸν ἀληθῆ τόπον τους. Ἐδωκε τούτων ἀποδείξεις πειστικὰς εἰς τὰς σημειώσεις του περὶ τοῦ Μαρμαρίου τοῦ Σουαυέλου⁽¹⁾. Τὸ δὲ ἀξιοσημείωτον, ὅπου μοι ἐφάνη, καὶ πολλὰ ἄξιον νὰ βεβαιώσῃ τὴν δόξαν του, εἶναι ἡ ἐντελής συμφωνία, ἡ ὁποία εὑρίσκεται μεταξὺ αὐτοῦ, καὶ τινος ἄνωνύμου συγγραφέως Ἑλληνοῦ. Τῆ ἀληθείᾳ οὗτος, ὅς τις ἔζη ἐπὶ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως παρὰ τοῦ δευτέρου Μωάμεθ ἀναφέρει παλαιότερους συγγραφεῖς, κατὰ τοὺς ὁποίους διατάττει ἐπομένως τοὺς Ἀττικοὺς μῆνας εἰς τὴν ἰδίαν τάξιν, τὴν ὁποίαν οἰκειοποιήθη ὁ Ἀββᾶ Βαρθολομαῖος. Τὸ χειρόγραφον αὐτοῦ τοῦ ἄνωνύμου σώζεται ἀνέκδοτον εἰς τὴν βιβλιοθήκην τὴν βασιλικήν. Manus. cod. gr. in 8°, cotè 4° 1630.

Ἐπομένως ἄλλο δυσκολώτερον δὲν εἶναι, ἢ νὰ προσδιορίσῃ τὴν ἡμέραν κάθε ἑορτῆς. Ὁ Ἀπολλώνιος, καὶ πολλοὶ ἄλλοι γραμματικοὶ παλαιοὶ εἶχον συγγράμματα περὶ αὐτῆς τῆς ὕλης, ὅμως κακῆ τύχῃ ὅλα ἐξέλιπον, καὶ κατεσάθησαν εἰς μικρὸν ἀριθμὸν περικοπῶν τῶν συγγραφέων τῆς ἀρχαιότητος, τῶν ὁποίων αἱ περισσότεραι δὲν εἶναι σαφεῖς, μήτε ἀ

(1) Διάλ. περί τινος παλαιῆς Ἑλλ. ἐπ. γρ. Παρισ. 1792. p 88.

κριβεῖς. Ἄν καλὰ καὶ ὁ Κορσίνης τὰς ἐμεταχειρίσθη μὲ ἐκ-
 βαιν, μὲ ὅλον τοῦτο δὲν ἐπέτυχε νὰ προσδιορίσῃ τὴν ἡμέραν
 ἐνὸς μεγάλου ἀριθμοῦ ἐορτῶν, τῶν ὁποίων τὸ ὄνομα ἔφθασεν
 ἕως εἰς ἡμᾶς. Ἡμεῖς πολλὰ ἀπεμακρύνθημεν, μεταχειριζόμε-
 νοι τμημάτι ἡμερολογίου χωρικοῦ, διαφυλαχθὲν μετὰξὺ τῶν
 μαρμάρων d' oxford, τὸ ὅποιον αὐτὸς ὁ σοφὸς ἀνὴρ παρέβλεψε,
 καὶ εἰς νέας τινὰς παρατηρήσεις ἐπισηριζόμενοι. Ἡ ἀναλογία τοῦ
 ἔτους τῶν Ἀθηναίων μὲ τὸ ἡμέτερον ἡλιακὸν δὲν πρέπει νὰ
 εἰσέλθῃ εἰς τὴν φιλοποιίαν μας. Ἐσημείωσαν μόνον ὅτι αὐτὸς
 ὁ δῆμος, διὰ νὰ κατασῆσῃ εἰς ἀνταπόκρισιν αὐτὰ τὰ δύο ἔτη,
 μετεχειρίσθη πολλοὺς κύκλους. Ἐπὶ τοῦ Σόλωνος ἦτον ἕνας
 τετραετής. Ὁ Κλεόστρατος, καὶ Ἄρπυλος ἐπευόησαν ἄλλους·
 ὁ τελευταῖος κατέστησε νὰ ἰδιοποιηθῶσι τὴν Ἐκκαίδε-
 καετηρίδα του, ἥτις προηγῆθη ἀπὸ τὴν ἐννεαδεκα-
 ετηρίδα τοῦ Μίτωνος. Αὕτη ἀνεμορφώθη παρὰ τοῦ Καλίπ-
 που, εἰς τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ὁ χρόνος ἦτον κατ'
 ἀρχὰς κατ' αὐτὸ σεληνιακὸς, δηλ. 354· ἡμερῶν· ἔπειτα πο-
 λιτικὸς, καὶ σεληνιακὸς 360. Ἀρχίζε πρὸ τοῦ Μίτωνος ἀπὸ
 τὴν χειμέριον τροπὴν, καὶ μετ' αὐτὸν, ἀπὸ τὴν θερινήν. Δια-
 νὰ κατασῆσωσιν αἰσθητότερον τὸ προκύπτου ἀπὸ παρομοίαν
 μεταβολὴν εἰς τὴν ἀνταπόκρισιν τῶν Ἀττικῶν μηνῶν μὲ τοὺς
 ἔδικούς μας, ἐπρόσθεσαν δύο πίνακας, ἔχοντας μὲ αὐτοὺς
 ἀναλογίαν. Ἀναμφιβόλως αὕτη ἡ ὑπόθεσις ἤθελεν ἔχει ἔτι
 ἀνάγκην ἀπὸ μεγάλας σαφηνίσεις, ἀλλ' ἤθελον μᾶς φέρει
 πολλὰ μακρὰν, ὅθεν σέλλομεν τοὺς περιέργους εἰς τὰ συγ-
 γράμματα τῶν διαφόρων χρονολόγων, καὶ μάλιστα εἰς τὸ τοῦ
 Δοδουβέλου, περὶ ἀρχαίων Ἑλλήνων, καὶ Ῥωμαίων κύκλων.

Σημ. Εἰς αὐτὸν τὸν δεύτερον πίνακα ἐπρόσθεσαν τὰς ἡμέρας τῆς
 συναδροίσεως τοῦ Ἀρείου πάγου, κατὰ τὸν Πολυδεΐχην, καὶ ἐ-
 βαλον κάτω εἰς τὸ περιθώριον τῆς σελίδος τὰς ἐορτάς, τῶν ὁ-
 ποίων ἡ ἡμέρα δὲν ἐπροσδιωρίσθη.

ΕΚΑΤΟΜΒΑΙΩΝ.

ἡμέραι
τοῦ Μην

Ε Ο Ρ Τ Α Ι.

ἡμέραι τοῦ Μην	Ε Ο Ρ Τ Α Ι.
Μηνὸς ἰσαμένου.	1 Νεομηνία, καὶ θυσιά· εἰς τὴν Ἐκάτην. Εἰσιτήρια·
	2 θυσιά, καὶ συμπόσια κοινὰ ἀρχηγῶν, καὶ στρατηγῶν.
	3
	4
	5 Μάχη τῶν Δεύκτρων.
	6
	7 Ἡμέρα καθιερωμένη εἰς τὸν Ἀπόλλωνα.
	8 Ἑορτὴ τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ Θησέως.
Μηνὸς Μεσοῦντος.	9
	10
	11 Πρώτη ἐκκλησία, ἢ γενικὴ συνέλευσις.
	12 Κρόνια, εἰς τιμὴν τοῦ Κρόνου.
	13
	14 Τὰ ἐτήσια μικρὰ Παναθήναια, ἀφιερωμένα εἰς τὴν Ἀ-
	15 θηνᾶν.
	16 Μειοίκια, ἢ Συνοίκια, εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐνώσεως τῶν
	17 κωμῶν τῆς Ἀττικῆς.
	18
19	
Μηνὸς φθίνοντος.	20 Θεοξένια εἰς τιμὴν τῶν ξένων Θεῶν.
	21
	22
	23 Σύναξις τοῦ Ἀρείου Πάγου.
	24
	25
	26
	27
	28 Τὰ μεγάλα Παναθήναια εἰς τιμὴν τῆς Ἀθηνᾶς ἀνὰ
	πέντε ἔτη.
	29 Ἀνδρογεώνια, ἑορτὴ ἐξιλεωτικὴ εἰς μνήμην τοῦ θανά-
30 του τοῦ Ἀνδρογέου, υἱοῦ τοῦ Μίνωνος.	

Ἐκατόμβια εἰς τιμὴν τῆς Ἥρας.

Ἀλωάδες, εἰς τὴν τῆς Δήμητρος.

ΜΕΤΑΓΕΙΤΝΙΩΝ.

ἡμέραι
τοῦ Μην.

Ε Ο Ρ Τ Α Ι.

Ἰσαμένου.	1	Νεομηνία, καὶ θυσιά εἰς τὴν Ἐκάτην.
	2	Θυσία εἰς τὰς Εὐμενίδας.
	3	
	4	
	5	
	6	
	7	Καθιερωμένη εἰς Ἀπόλλωνα ἡμέρα.
Μεσοῦντος.	8	
	9	
	10	
	11	
	12	
	13	
	14	
	15	
	16	
	17	
18		
Φθίνοντος.	19	
	20	
	21	
	22	
	23	Σύναξις τοῦ Ἀρείου πάγου.
	24	
	25	
	26	
	27	
	28	
29		
30		

Μεταγείτνια, εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος.

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΒΟΗΔΡΟΜΙΩΝ.

ἡμέραι
τοῦ Μην.

ΕΟΡΤΑΙ.

Ἰσαμένου.	1	Νεομ. καὶ θυσ. εἰς Ἑκάτ.
	2	
	3	
	4	Νίκη τῶν Πλαταιῶν, καὶ ἐλευθέρια εἰς κάθε
	5	πενταετίαν ἐορταζόμενα.
	6	Νίκη τοῦ Μαραθῶνος.
	7	Ἑορτὴ τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ τοῦ Πανός.
	8	Ἑορτὴ τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ Θησέως.
	9	
	10	
Μεσοῦντος.	11	
	12	Χαριστήρια διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐλευθε-
	13	ρίας παρὰ τοῦ Θρασυβούλου.
	14	Ἀλεκτορομαχία, διορισθεῖσα παρὰ τοῦ Θεμισοκ-
	15	λέους εἰς μνήμην τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας.
	16	Ἄγυρμος, ἥτοι συναξίς τῶν μυσαγωγουμένων.
	17	Ἡ λιτανεῖα τῶν εἰς τὴν θάλασσαν. Νίκη τοῦ
	18	Χαβρίου εἰς Νάξον.
	19	Νησῆσιμος ἡμέρα.
	20	Κοινὴ θυσία.
Φθίνοντος.	21	Λαμπαδοφορία.
	22	Πομπὴ τοῦ Ἰνάχου. Νίκη τῆς Σαλαμῖνος.
	23	Πάνδημος ἐπιστροφή τῶν μυσαγωγουμένων.
	24	Ἐπιδαύρια ἥτοι ἀνάμνησις τῆς μυσαγωγίας
	25	τοῦ Ἀσκληπιοῦ.
	26	Πληροχὴ ἥτοι ἔκχυσις μησηριώδης τοῦ ὕδατος.
	27	Γυμνικοὶ ἀγῶνες εἰς Ἐλευσίνα.
	28	Νίκη τῶν Ἀρβήλων.
	29	
	30	

Ἐλευσία,
ἢ
μεγάλα μυσῆρια.

Βοηδράμια, ἀφιερωμένα εἰς Ἀπόλλωνα, εἰς ἀνάμνησιν
τῆς νίκης τοῦ Θησέως κατὰ τῶν Ἀμαζόνων.

Π Τ Α Ν Ε Ψ Ι Ω Ν.

ἡμέρια του Μην.	Ε Ο Ρ Τ Α Ι.
Ισαμένου.	1 Νεομ. καὶ θυσ. εἰς Ἑκα.
	2
	3
	4
	5
	6
Μεσοῦντος.	7 Πυανέψια, εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλ. καὶ τῆς Ἀρτέμιδ. Ὁσχοφορία εἰς τὴν τοῦ Βάκχου, καὶ τῆς Ἀριάδνης.
	8 Ἑορτὴ τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ Θησέως.
	9
	10
	11 Στηνία, παρασκευὴ εἰς τὰ Θεσμοφορία.
	12
	13
	14 Ἀρχὴ τῶν Θεσμοφορίων.
	15 Δευτέρα ἡμέρα τῆς αὐτῆς ἑορτῆς, ἀφιερωμένη κατ' ἐξοχὴν εἰς τὴν Δήμητραν.
	16 Νησῆσιμος ἡμέρα, φυλαττομένη ἀπὸ τὰς γυναῖκας, αἱ ὁποῖαι τὴν ἑορτάζουσι.
	17 Ζημία. Θυσία ἐξιλασικὴ ἐν χρήσει παρ' αὐταῖς.
18 Διωγμὸς, ἐσχάτη ἡμέρα αὐτῆς τῆς ἑορτῆς.	
19	
20 } Ἐρυννῦς.	
21 } Ἐρυννῦς.	
Φθίνοντος.	22 Δόρπεια • ἢ συμπόσια. } Ἀπατούρια εἰς
	23 Ἀνάρρυσις • ἢ θυσία. } τιμὴν τοῦ Βάκ-
	24 Κουρεῶτις. } χου.
	25
	26
	27
	28
	29 Χαλκεῖα, ἢ Πανδήμια, ἑορτὴ εἰς τιμὴν τοῦ Ἡφαίστου,
	30 πανηγυριζομένη ἀπ' ἅλους τοὺς χαλκεῖς τῆς Ἀττικῆς.

ΜΑΙΜΑΚΤΗΡΙΩΝ.

ἡμέραι
τοῦ Μην.

Ε Ο Ρ Τ Α Ι.

ἡμέραι τοῦ Μην.	Ε Ο Ρ Τ Α Ι.
1	Νεομην. καὶ θυσ. εἰς Ἑκά.
2	
3	
4	
5	
6	
7	Ἡμέρα ἀφιερωμένη εἰς Ἀπόλλωνα.
8	Ἐορτὴ τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ Θησέως.
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	Προπρόσια · εορτὴ τῶν καρπῶν, εἰς τιμὴν τῆς Δήμητρος.
16	Ἐορτὴ νεκρόσιμος, εἰς ἀνάμνησιν τῶν θανατωθέντων Ἑλλήνων εἰς Πλαταιάς.
17	
18	
19	
20	Μαιμακτήρια, εἰς τιμὴν τοῦ Διός.
21	
22	
23	Σύναξις τοῦ Ἀρείου πάγου.
24	
25	
26	
27	
28	
29	
30	

Π Ο Σ Ε Ι Δ Ε Ω Ν.

ἡμέραι
τοῦ Μην.

Ε, Ο, Ρ, Τ, Α, Ι.

	1	Νεομ. καὶ θυσ. εἰς Ἑκά.	
Ἰσαμένου.	2		
	3		
	4		
	5		
	6		
	7	Ἡμέρα ἀφιερωμένη εἰς Ἀπόλλωνα.	
	8	Ἐορτὴ τοῦ Θησέως. Τὰ μεγάλα Ποσειδώνια. Ἐορτὴ τοῦ Ποσειδῶνος.	
	9	Ἐορτὴ ἀφιερωμένη εἰς τοὺς ἀνέμους.	
	10		
Μεσοῦντος.	11		
	12		
	13		
	14		
	15		
	16		
	17		
	18		
	19		
	20		
	21		
	22		
	23	Σύναξις τοῦ Ἀρείου πάγου.	
Φθίνοντος.	24		
	25		
	26		
	27		
	28	Θοίνια	} Διονύσια τῶν πεδίων, ἢ τοῦ Πειραιέως.
	29	Ἀσχόλια	
	30	Γοβάκχεια	

Ε.Υ.Δ. της Κ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Γ Α Μ Η Λ Ι Ω Ν.

ἡμέραι
τοῦ Μην.

Ε Ο Ρ Τ Α Ι.

Ἰσχυμένου.

1 Νεομ. καὶ Θυσ. εἰς Ἑκά.

2

3

4

5

6

7 Ἡμέρα ἀφιερωμένη εἰς Ἀπόλλωνα.

8 Ἐορτὴ τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ Θησέως.

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20 Κιττοφορία, εἰς τιμὴν τοῦ Βάκχου.

21

22

23 Συναξίς τοῦ Ἀρείου πάγου.

24

25

26

27

28

29

30

Μεσοῦντος.

Φθίνοντος.

Γαμήλια, εἰς τιμὴν τῆς Ἥρας.

ΑΝΘΕΣΤΗΡΙΩΝ.

ἡμέραι
τοῦ Μην

Ε Ο Ρ Τ Δ Ι.

Ἰσαμένου.

- 1 Νεομη. καὶ ὑδροφόρια · ἑορτὴ
- 2 νεκρόσιμος εἰς Ἀνάμνησιν τοῦ
- 3 κατακλυσμοῦ.
- 4
- 5
- 6
- 7 Ἡμέρα ἀφιερωμένη εἰς Ἀπόλλωνα.
- 8
- 9
- 10

Μεσούντος.

- 11 Πιθοίγια
 - 12 Χοαὶ
 - 13 Χύτραι
- } Διονύσια Ληναῖα.

Φθίνοντος.

- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21 Διάσια. Ἐορτὴ ἔξω τῆς πόλεως, ἀφιερωμένη εἰς τὸν
- 22 Μελίχιον Δία.
- 23 Σύναξις τοῦ Ἀρείου πάγου.
- 24
- 25 Μικρὰ μυσηρία.
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

ΕΛΑΦΒΟΛΙΩΝ.

ἡμέραι
τοῦ Μην.

Ε Ο Ρ Τ Α Ι.

ἡμέραι τοῦ Μην.	Ε Ο Ρ Τ Α Ι.
1	Νεομ. καὶ θυσ. εἰς Ἑκά.
2	
3	
4	
5	
6	
7	Ἡμέρα ἀφιερωμένη εἰς Ἀπόλλωνα.
8	Ἐορτὴ τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ Θησέως. Ἀσκληπία· ἡ ἑορ-
9	τὴ τοῦ Ἀσκληπιοῦ.
10	
11	
12	
13	ΦΕΛΛΩΣ } Διονύσια τῆς πόλεως.
14	. . . }
15	Πόνδια· ἑορτὴ τοῦ Διός.
16	Κρόνια εἰς τιμὴν τοῦ Κρόνου.
17	
18	
19	
20	
21	
22	
23	
24	Συναΐξεις τοῦ Ἀρείου πάγου.
25	
26	
27	
28	
29	
30	

Ἐλαφβόλια, εἰς τιμὴν τῆς Ἀρτέμιδος. Ἀνακεία,
Ἐορτὴ τοῦ Κίσορος, καὶ Πολυδεύκου.